

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M., a. s.**, P.B., IČO: X., zastúpeného JUDr. J.M., advokátom, W.K. proti žalovaným: **1/ Š.D.**, L.H., IČO: X., zastúpenému opatrovníčkou J.M., pracovníčkou Krajského súdu v Košiciach, **2/ PhDr. A.V.**, nar. X., ul. Č.H., zastúpenej JUDr. P.B., advokátom, K.H., **o zaplatenie 39 086 eur (1 172 574,60 Sk) s príslušenstvom**, na odvolanie Mesta Humenné proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č. k. 14Cb 2248/1996-261 zo dňa 21. decembra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 14Cb 2248/1996-261 zo dňa 21. decembra 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach uznesením, č. k. 14Cb 2248/1996-261 zo dňa 21.12.2011 ustanovil žalovanému 1/, toho času na neznámom mieste, opatrovníka Mestský úrad v Humennom , Kukorelliho 34, Humenné a zároveň zrušil uznesenie tamojšieho súdu, č. k. 14Cb 2248/1996-180 zo dňa 26.06.2008.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcovi sumy 806 660 Sk titulom nezaplateného úveru, úroky vo výške 365 194,60 Sk, peňažnú náhradu 820 Sk, všetko s 19,3 % úrokom z omeškania od 19.10.1996 do zaplatenia. Voči žalovanej 2/ je žalobca oprávnený domáhať sa uspokojenia len z predaja nehnuteľností zapísaných Správou katastra Humenné na LV

č. X., k. ú. H., parc. č. 3848/1 - zastavaná plocha o výmere 385 m², súp. č. 2046 - dom na parc. č. 3848/1.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom, č. k. 14Cb 2248/1996-191 zo dňa 27.07.2008 podanej žalobe vyhovel. Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolanie žalovanej 2/ napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okrem iného vytkol súdu prvého stupňa ustanovenie opatrovníka v osobe pracovníčky súdu bez toho, aby zisťoval podmienky pre takýto postup. Uviedol, že opatrovníka je potrebné hľadať predovšetkým v okruhu osôb blízkych osobe zastupovaného, resp. tých, ktorí sú schopní reprezentovať záujmy účastníka.

Súd prvého stupňa po vykonanom šetrení nezistil súčasný pobyt žalovaného 1/, a preto dospel k záveru, že sú splnené podmienky na ustanovenie opatrovníka. Súdu sa nepodarilo zistiť osobu z okruhu osôb blízkych osobe zastupovaného, resp. osobu, ktorá by bola ochotná a schopná zastupovať záujmy účastníka a keďže aj neprítomným účastníkom musí byť zabezpečená ochrana ich záujmov, súd žalovanému 1/ ustanovil opatrovníka podľa § 29 ods. 2, 5, 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.), a to Mestský úrad Humenné.

Súd prvého stupňa zároveň zrušil predchádzajúce uznesenie, č. k. 14Cb 2248/1996-180 zo dňa 26.06.2008, ktorým bola žalovanému ustanovená opatrovníčka J.M., pracovníčka Krajského súdu v Košiciach, z dôvodu, že sa stalo bezpredmetné.

Proti tomuto uzneseniu podalo v zákonom stanovenej lehote odvolanie Mesto Humenné. V odvolaní uviedlo, že v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) Mestský úrad v Humennom nemá právnu subjektivitu a nemôže byť ustanovený za opatrovníka v súdom konaní. Ďalej uviedlo, že predpokladom pre ustanovenie navrhutej osoby za opatrovníka je súhlas tejto osoby s prevzatím funkcie opatrovníka. Mesto Humenné nepôsobí v rodinnom, pracovnom, prípadne inom prostredí, ktoré je žalovanému 1/ blízke a nepozná jeho majetkové či osobné pomery. Navyše žalovaný 1/ má blízke osoby, z ktorých mu súd môže ustanoviť opatrovníka. Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie M. je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým ustanovil opatrovníka žalovanému 1/.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa žalovanému 1/ ustanovil opatrovníka Mestský úrad v Humennom, pretože ani po vykonanom šetrení nezistil súčasný pobyt žalovaného 1/.

Podľa § 29 ods. 2 O. s. p., pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou, alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Podstatou právnej úpravy v ustanovení § 29 O. s. p. nie je uľahčiť alebo zjednodušiť súdu procesný postup, ale to, aby súdom ustanovený opatrovník hájil záujmy neprítomného účastníka konania tak, akoby takúto povinnosť plnil zmluvný zástupca, teda aby bola zabezpečená nielen ochrana záujmov neprítomného účastníka, ale hlavne, aby bola zabezpečená ochrana jeho základných práv, súčasťou ktorých je aj právo na spravodlivý súdny proces. Pod tým treba rozumieť nielen formálne ustanovenie opatrovníka, ale aj jeho reálny výkon súdom ustanoveným opatrovníkom. Ustanovenie opatrovníka je krajným riešením a prichádza do úvahy až potom, keď zlyhali všetky procesné možnosti, ako zabezpečiť práva osoby, ktorá z rôznych dôvodov nemôže pred súdom samostatne konať.

Súd v zmysle § 29 ods. 6 O. s. p. vyberá osobu opatrovníka z prostredia, ktoré je blízke účastníkovi konania, ktorému sa má opatrovník ustanoviť. Pôjde najmä o osobu pochádzajúcu z rodinného, pracovného, kultúrneho, prípadne z iného prostredia, ktoré je účastníkovi blízke. V prípade, ak osoba, ktorá sa má ustanoviť za opatrovníka, s tým nesúhlasí, nemožno ju ustanoviť za opatrovníka. Za opatrovníka možno ustanoviť aj obec. Súd spravidla využije túto možnosť vtedy, ak sa nenašla iná vhodná osoba z prostredia blízkeho účastníkovi konania. Avšak aj v takomto prípade je potrebný súhlas obce.

Aj osoba opatrovníka musí spĺňať určité požiadavky a len takú osobu môže súd za opatrovníka ustanoviť. Takouto požiadavkou, okrem iného, je aj požiadavka spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Z § 1 zákona o obecnom zriadení vyplýva, že právnickou osobou, ktorá má spôsobilosť na práva a povinnosti je obec, ako samostatný samosprávny územný celok. Obecný úrad je v zmysle § 16 citovaného zákona len výkonným výborom obecného zastupiteľstva a starostu, zložený z pracovníkov obce. Zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj ďalších orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Podľa § 24 citovaného zákona to platí aj na obce vyhlásené za mestá, mestské zastupiteľstvá a mestské úrady. Mestský úrad nie je právnickou osobou,

nemá právnu subjektivitu, a teda nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti, ani spôsobilosť na právne úkony. Z tohto dôvodu nemôže byť mestský úrad ustanovený za opatrovníka účastníkovi konania.

Ďalšou požiadavkou na ustanovenie opatrovníka súdom je súhlas osoby, ktorá má byť, resp. bola ustanovená za opatrovníka. Táto požiadavka nevyplýva priamo zo zákona, ale z ustálenej judikatúry, ktorá sa zhodla na tom, že proti vôli osoby, ktorá má byť ustanovená za opatrovníka účastníka, ju nemôže súd za opatrovníka ustanoviť (R 66/1996). Ani táto požiadavka nebola v prejednávanvej veci splnená.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnuté uznesenie zrušil (§ 221 ods. 1 písm. i/ O. s. p.) a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. apríla 2012

JUDr. Viera Pepelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová